

Марк Твен

(Семюель
Ленгхорн

Клеменс) (1835-1910)

**ВИДАТНИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ
ПИСЬМЕННИК, САТИРИК,
ЖУРНАЛІСТ**

An aerial photograph of Hannibal, Missouri, showing a dense cluster of brick buildings in the center, surrounded by lush green trees and rolling hills in the background. A blue speech bubble is overlaid in the upper right corner, containing text in Ukrainian. The sky is blue with scattered white clouds.

Американське містечко
Ганнібал, прообраз Сент-
Пітерсберга – мала
батьківщина Марка Твена

Повноводна Міссісіпі,
описана в книгах Марка
Твена

Містечко живе й дихає
одним
Марком Твенном

Будинок, у якому жив
майбутній
письменник

Одна з кімнат
музею Марка
Твена

*"Nothing re
man goes ba
his childho*

Будинок суду, де працював батько Марка

На березі Міссісіпі розкинувся парк,

Пароплав "Марк Твен",
стилізований під "Велику
Міссурі"

Пам'ятник героям Марка
Твена – Тому і Геку

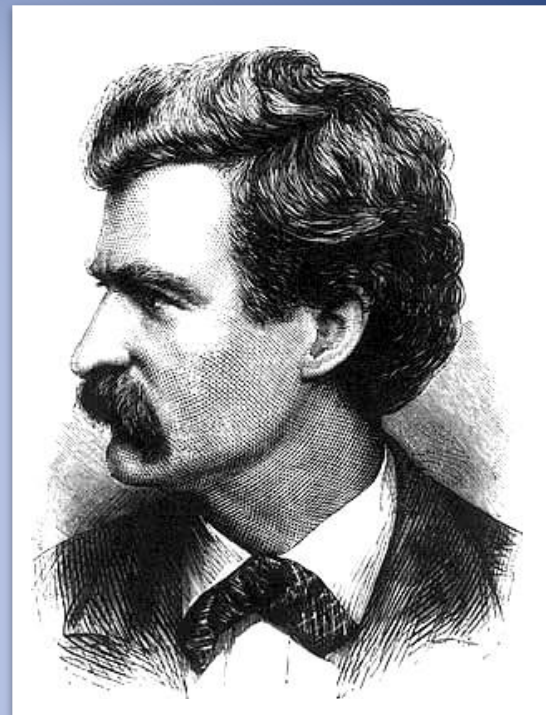
З 12 років (після смерті батька) Семюель починає працювати помічником у друкарні. З 1851 займається набором (друком) і редагуванням статей та гумористичних нарисів для „Ганнібальського журналу“, газети, власником якої був його брат Оріон. У віці 18 років він залишив Ганнібал і працював у друкарні у Нью-Йорку, Філадельфії, Сент-Луїсі та інших містах. Він займався самоосвітою, багато часу проводячи у бібліотеці, таким чином отримуючи стільки знань, скільки він би зміг одержати, закінчивши звичайну школу.

У 22 роки повернувся в Міссурі, з'явилася мрія стати капітаном корабля. Твен надзвичайно ретельно вивчив 2 000 миль (3 200 кілометрів) річки Міссісіпі за два роки, аж поки не отримав у 1859 році диплом капітана корабля. Навчаючись, Семюель заохочував свого молодшого брата працювати з ним. Але Генрі загинув 21 червня 1858 року, коли пароплав, на якому той працював, вибухнув. Марк Твен передбачив цю смерть — вона йому наснилася за місяць до того.

1861 року в США розпочалася Громадянська війна за звільнення негрів від рабства. Сем пішов воювати.

Згодом Семюель працював цілий рік на срібному руднику. Паралельно з цим він писав гумористичні розповіді для газети «Терріторіал ентерпрайз» у Вірджині-Сіті й у серпні 1862 одержав запрошення стати її співробітником. Ось де і довелося Семюелю Клеменсу шукати для себе псевдонім.

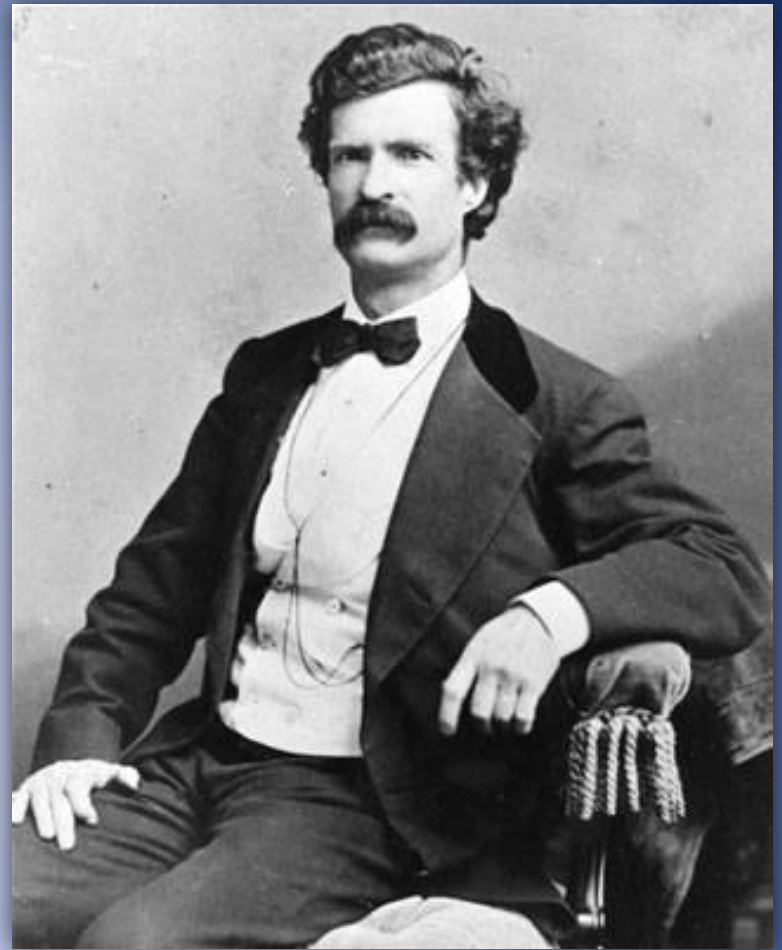
Не довго думаючи, він згадав рідну річку і взяв собі в якості його вислів лотових на Міссісіпі, що викрикували **«марк твен» («мірка 2»)**, що означало достатню глибину для безпечного плавання.

Так на просторах Америки з'явився письменник Марк Твен, який зумів завоювати своєю творчістю світове визнання.

Як кореспонденту «Альта
Каліфорнія» йому вдається взяти
участь у середземноморському
круїзі на пароплаві «Квакер-
Сіті», під час якого він зібрав
матеріал для своєї першої книги
«Простаки за кордоном».

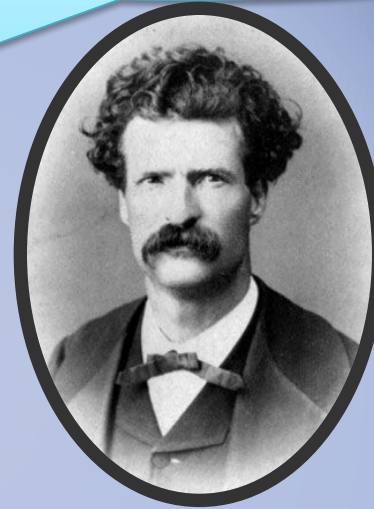
Її поява в 1869 році викликала
деякий інтерес з боку читаючої
публіки через рідкісне для тих
років сполучення доброго
південного гумору й сатири.

Таким чином, літературний
дебют Марка Твена відбувся.

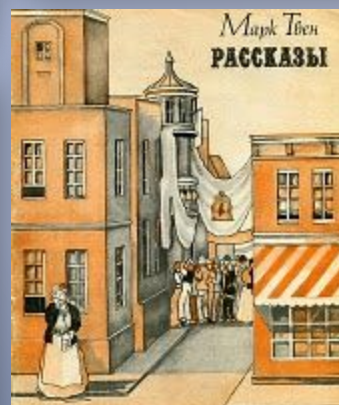

В якості кореспондента
Марк Твен відвідав Одесу,
Ялту і Севастополь,
навіть написав замітку в
“Одеський вісник”.

У лютому 1870 року Марк Твен оженився на сестрі свого друга Ч. Ленгдона, з яким познайомився під час круїзу, — Олівії.

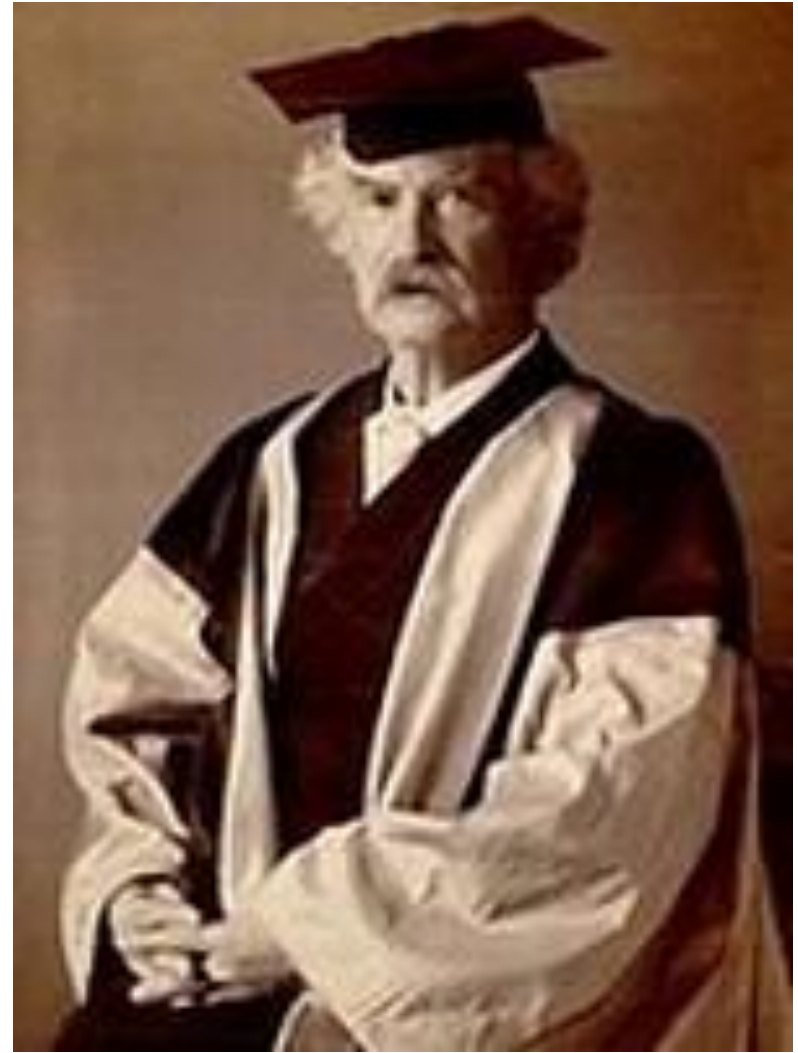

Він прожив у шлюбі з Олівією Ленгдон тридцять чотири роки, до її смерті в 1904 р., в них було троє дочок (Сьюзі, Клара і Джин).

З-під пера Марка Твена виходять блискучі твори: «Пригоди Тома Сойєра», «Принц і жебрак», «Янки з Коннектикуту при дворі короля Артура», «Пригоди Гекельберрі Фінна» та ін.

У 1901 році Марк Твен одержав почесний ступінь доктора красного письменства від **Єльського університету**. У наступному році — почесний ступінь доктора права від **Міссурійського університету**. Він дуже пишався цими званнями. Для людини, яка у 12 років покинула школу, визнання його таланту ученими мужами знаменитих університетів було дуже приємно. 1907 року Марка Твена знову відзначили ученим званням - ступенем доктора красного письменства від **Оксфордського університету**.

«Пригоди Тома Соєра»

В 1875 році Марк Твен почав писати "Пригоди Тома Соєра" — книгу, якій судилося увійти до скарбниці світової літератури. Спочатку він думав, що ця книга не для дітей, що її читатимуть тільки дорослі. Через якийсь час навіть заявив, що цей твір — для хлопчиків і дівчаток. Така невизначеність була, безумовно, не випадковою. Одним з об'єктів нищівної критики письменника стала тогочасна дитяча література. На момент появи "Пригод Тома Соєра" поширеним жанром дитячої літератури були так звані книги для недільної школи. Писалися вони у сентиментально-набожній манері, розповідаючи про гарних дітей, які підуть до раю, і про поганих, що, звичайно, закінчать життя на шибениці. Традиційним героєм цих книжок був доброчесний, побожний та кволий від хвороби хлопчик, що встигає перед смертю навернути на праведний шлях маленького негідника, який не бажає відвідувати недільної школи. Книга Твена була полемічно спрямована проти такої літератури, пародіювала її, стверджуючи любов до свободи, до всього чистого, здорового, світлого в людині. Ці ідеї письменник втілював в одному з найчарівніших образів своєї творчості — в образі відчайдушного шибеника Тома.

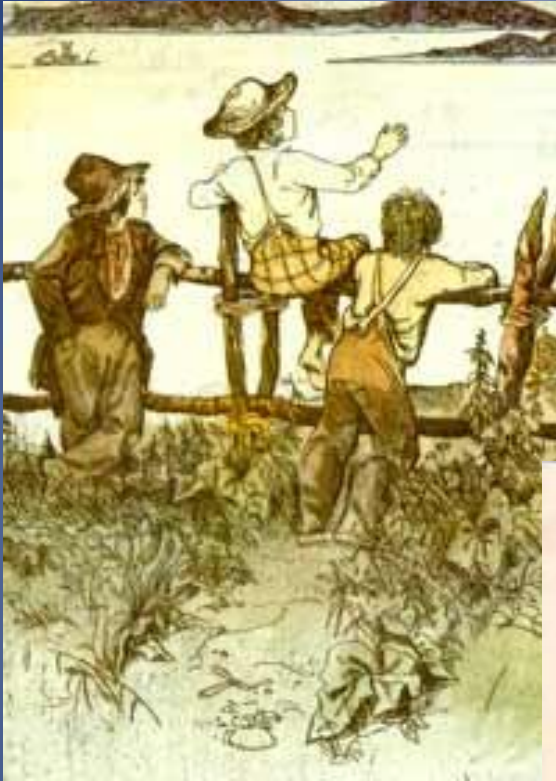
Роман "Пригоди Гекльберрі Фінна"

примикає до "Пригод Тома Сойєра": тут ті ж герої і той же час дії. Але ця річ виявляє більш зрілу позицію автора, багатшими охоплює всі сторони людського досвіду і має більш глибокий узагальнюючий сенс. Чисто художня еволюція письменника настільки ж очевидна. Стиль Твена, вже цілком сформувався в "Пригодах Тома Сойєра" як один з кращих в американській словесності, легкий, гострий і чуйний до діалектним нюансам, тепер перейшов у нову якість.

Письменник повернувся тут до своєї улюбленої і багаторазово апробованої формі розповіді від першої особи і зробив героєм-оповідачем НЕ Тома, хлопчика з буржуазної сім'ї, а Гека, бездомного бродяжку, дитя народу. Це мало подвійний ефект. По-перше, майстерно відтворений, міцний і колоритний, істинно народну мову, якою написана книга, надає картині американського життя особливу пластичну виразність, створює враження розмови "без посередника" - наче власним голосом заговорила про себе сама Америка. По-друге ж, це дозволило повніше і глибше розкрити характер героя, лише побіжно окреслений в "Пригодах Тома Сойєра", показати становлення його особистості.

“Більшість пригод, описаних у цій книзі, відбувалося насправді: дві-три сталися зі мною, решта – з моїми товаришами”.

Під ім'ям Тома
Сойєра описано
відразу трьох
нерозлучних друзів:
це сам Сем
Клеменс, його
шкільний приятель
Віллі Боуен та
великий бешкетник
і зірвиголова Томас
Сойєр Співі.

Молодший брат Тома, тихоня і ябеда Сід – це Генрі, молодший з синів Клеменсів.

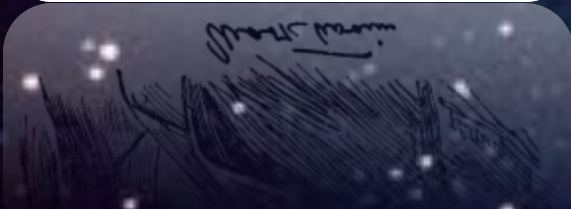
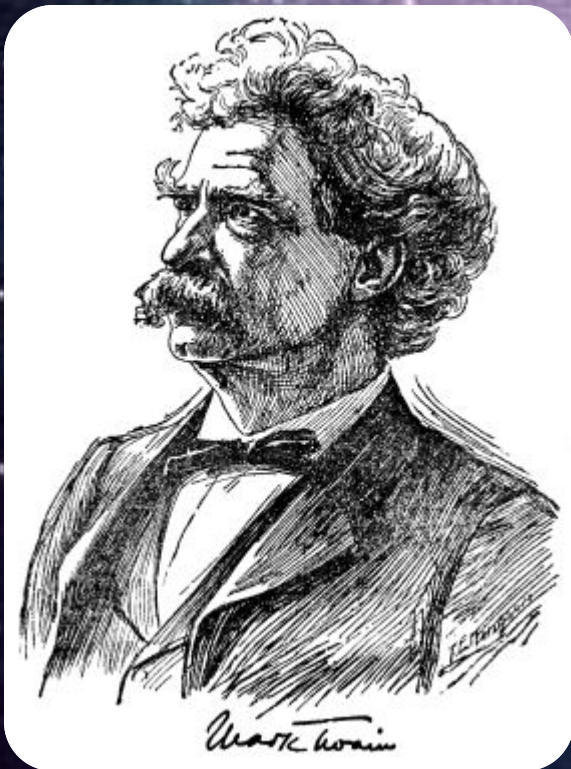
Прообразом Беккі Тетчер стала Лаура Хокінс, що жила по сусідству з Семом.

Гек Фінн – точний портрет Тома Бленкеншипа, який жив у напівзруйнованій хижці на краю Ганнібала, частенько був голодний, ходив у лахмітті, іноді ночував під відкритим небом.

Суворя тітка Поллі списана з матері письменника – Олівії

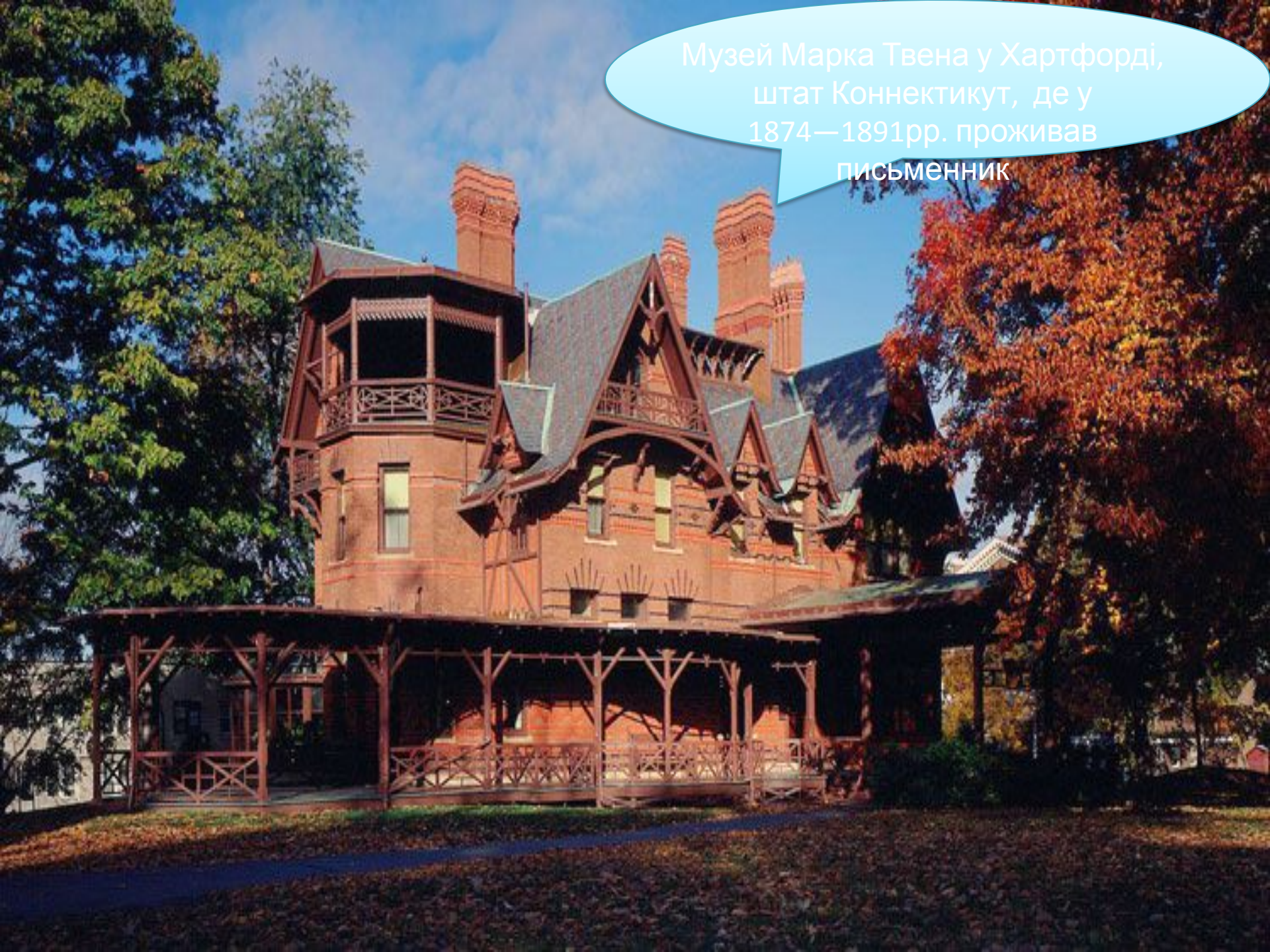

“Я прийшов у 1835 році з кометою Галлея, через рік вона знову прилітає, і я розраховую піти разом з нею”

Марк Твен помер від інфаркту 21 квітня 1910 року – на один день пізніше найбільшого наближення Комети. Поховали його поряд з дружиною, і могила позначена 12-футовим тобто двох-фатомним, марк-твеновим монументом, котрий поставила його остання донька, Клара.

Музей Марка Твена у Хартфорді,
штат Коннектикут, де у
1874—1891рр. проживав
письменник

Цікаві факти

«Пригоди Гекльберрі Фінна» в зв'язку з розширенням меж політкоректності вилучено з програми деяких шкіл США за начебто расистські висловлювання. Вперше це трапилось 1957 р. в штаті Нью-Йорк. Але на загальнонаціональному рівні вимоги вилучити книгу з переліку творів, обов'язкових для вивчення, провалилися в федеральному суді в 1998 році. В лютому 2011 р. в США виходить перше видання книги, в якому «образливі» слова будуть змінені на «політкоректні»

